

Bryssel den 26.1.2016
COM(2016) 36 final

2013/0014 (COD)

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET

enligt artikel 294.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

om

**rådets ståndpunkt om antagande av den nya förordningen om Europeiska unionens
byrå för järnvägar och om upphävande av förordning (EU) nr 881/2004**

(Text av betydelse för EES)

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET

enligt artikel 294.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

om

**rådets ståndpunkt om antagande av den nya förordningen om Europeiska unionens
byrå för järnvägar och om upphävande av förordning (EU) nr 881/2004**

(Text av betydelse för EES)

1. BAKGRUND

Den 30 januari 2013 antog kommissionen ett övergripande paket av sex lagstiftningsförslag för att leverera bättre kvalitet och fler valmöjligheter för järnvägstrafik i Europa.

Det krävs förbättringar av kvaliteten på och effektiviteten hos tjänsterna för att järnvägarna ska bli ett mer attraktivt val för passagerarna samt för att främja trafikomställning. Mer valuta för pengarna och hållbarhet kan uppnås med knappa offentliga medel.

Paketet syftar också till att främja innovation för EU:s järnvägar för att möta resenärernas förväntningar. Detta sker på tre olika sammanhängande sätt:

- (1) De inhemska passagerarmarknaderna öppnas för konkurrens och anbud för offentliga tjänster blir obligatoriska.
- (2) Infrastrukturförvaltarnas oberoende stärks för att de ska kunna kontrollera samtliga kärnfunktioner i järnvägsnätet och säkerställa rättvis tillgång till järnvägen för alla.
- (3) Byråns roll stärks för att göra det till en enda kontaktpunkt för utfärdande av EU-omfattande transporttillstånd för utsläppande på marknaden och EU-omfattande säkerhetsintyg för operatörer.

Datum för överlämnande av förslaget till Europaparlamentet och rådet

(dokument KOM(2013) 27 final – 2013/0014 (COD)):

den 31 januari 2013

Datum för Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande:

den 10 juli 2013

Datum för regionkommitténs yttrande:

den 8 oktober 2013

Datum för Europaparlamentets yttrande vid första behandlingen:

den 26 februari 2014

Datum för antagande av rådets ståndpunkt:

den 10 december 2015

2. SYFTE MED KOMMISSIONENS FÖRSLAG

Förordningen om Europeiska unionens byrå för järnvägar och om upphävande av förordning (EU) nr 881/2004 är ett av sex lagstiftningsförslag som antogs den 30 januari 2013 av kommissionen i det fjärde järnvägspaketet.

Huvudmålet för att revidera förordningen om inrättande av Europeiska järnvägsbyrån (nedan kallad *byrån*)¹ är att stärka byråns roll för att göra det till en enda kontaktpunkt för utfärdande av EU-omfattande transporttillstånd för utsläppande på marknaden och EU-omfattande säkerhetsintyg för operatörer. Den reviderade förordningen skulle också stärka byråns roll i övervakningen av de nationella reglerna, ge den rätt att begära avskaffande av onödiga regler och att övervaka nationella säkerhetsmyndigheter, samt ge den en mer framträdande roll som ”systemmyndighet” för det europeiska trafikstyrningssystemet för tåg, ERTMS, och telematiktillämpningar.

Kommissionen föreslog också en ändring av byråns grundakt för att anpassa den till den gemensamma ansatsen för EU:s decentraliserade byråer som antogs av Europaparlamentet, rådet och kommissionen² (med avseende på förvaltningsstruktur, flerårig arbetsplanering och förenkling av personalförfaranden).

På grund av avsevärda förändringar i byråns uppgifter och interna organisation, föreslog kommissionen att förordning 881/2004/EU ersätts av en ny akt.

3. KOMMENTARER TILL RÅDETS STÅNDPUNKT

Ståndpunkten i den första behandlingen som transportrådet antog den 10 december 2015 stödjer huvudmålen i kommissionens förslag för att stärka byråns roll. Den avviker dock i vissa aspekter, särskilt när det gäller järnvägsföretag/tillverkare som är verksamma i en enda medlemsstat som skulle ha möjlighet att ansöka om säkerhetsintyg eller fordonsgodkännande antingen hos byrån eller hos den nationella säkerhetsmyndigheten.

Dessutom fastställer rådets ståndpunkt följande:

- Detaljerade bestämmelser för byråns arbetsgrupps funktionssätt,
Ett särskilt förfarande för antagande av öppenhetsregler som ska tillämpas i sådana sammanhang.
- Byrån ges de verktyg som krävs för att kunna vara den enda kontaktpunkten med hjälp av ett informations- och kommunikationssystem.
Detta verktyg ska hålla byrån och de nationella säkerhetsmyndigheterna informerade om samtliga ansökningar om tillstånd/säkerhetsintyg, förfarandets framskridande och resultat.
- Byråns roll förtydligas för att stegvis minska de nationella reglerna.
Texten föreskriver granskning av nationella åtgärder för järnvägssäkerhet och driftskompatibilitet samt förenlighet med konkurrensregler för att uppnå en stegvis minskning av de nationella reglerna. En ståndpunkt som grundar sig på oberoende och opartisk expertis är grundläggande på unionsnivå. I detta sammanhang inramar den byråns roll när den utfärdar en sådan ståndpunkt.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 881/2004 av den 29 april 2005.

² Gemensamt uttalande från Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om decentraliserade organ som undertecknades den 19 juli 2012.

- Byråns övriga uppgifter anges avseende övervakning av nationella säkerhetsmyndigheter och anmälda organ.

Byrån ska övervaka dessa organs resultat och beslutsfattande för ökad harmonisering på unionsnivå.

- Det anges detaljerade regler för överklagandenämndens funktionssätt.

I synnerhet fastställs detaljerade regler för överklagandenämndens funktionssätt, inbegripet regler för ledamöternas oberoende i förhållande till parterna i ett överklagande- eller skiljeförfarande, om förebyggande och hantering av intressekonflikter för byråns personal på alla nivåer samt om införandet av en tremånadersfrist för överklagandeförfaranden för att garantera att överklaganden inte skapar hinder eller förseningar.

- Villkoren fastställs för antagande av en genomförandeakt om avgifter som ska betalas till byrån.

Avgifter ska fastställas på ett öppet, rättvist och enhetligt sätt och inte äventyra konkurrenskraften i den europeiska järnvägssektorn.

Kommissionen beklagar det faktum att jämfört med det ursprungliga förslaget som presenterades avviker rådets ståndpunkt från vissa viktiga bestämmelser i den gemensamma ansatsen för EU:s decentraliserade byråer som antogs av Europaparlamentet, rådet och kommissionen 2012. Detta gäller särskilt följande:

- Utnämningen av två företrädare för kommissionen till styrelsen i stället för fyra.
- Att en tredjedel av styrelsens ledamöter har tilldelats befogenhet att föreslå att den verkställande direktören ska avsättas medan det i den gemensamma ansatsen föreskrivs att avsättandet av den verkställande direktören ska avspegla tillsättningsförfarandet.
- Kommissionen betonar särskilt att utnämningen av en observatör bland styrelseledamöterna med uppgift att övervaka kommissionens urvalsförfarande vad gäller tjänsten som verkställande direktör inte bör leda till en dubblering av roller vid urvals- och utnämningförfarandena.

4. SLUTSATS

Kommissionen anser att en omarbetning av byråns förordning är av yttersta vikt för införandet av ett förenklat och enhetligt ramverk för järnvägsindustrin.

I god kompromissanda godtar därför kommissionen den ståndpunkt som rådet antagit för att göra det möjligt för Europaparlamentet att anta den slutgiltiga texten vid en andra behandling, tillsammans med de övriga fem förslagen i det fjärde järnvägspaketet. Kommissionen anser att man genom att samtidigt anta både marknadspelaren och den tekniska spelaren skulle maximera fördelarna för järnvägsindustrins servicekvalitet, effektivitet och konkurrenskraft.